

זה הדבר

زوهدبرخ ZO HADEREKH

גיליון 9, 29 בפברואר 2012

ההון מתרכז למעלה

מיצג שווא של ועדת הריכוזיות • נמשכת צבירת העושר בידי מעטים

אבל מסתבר שאחרי פרסום דו"ח הביניים של הוועדה, נציגי הטייקונים הציגו בפניה את עמדתם, ואז השתנה הניגון. מעיון בדו"ח הסופי של הוועדה עולה, כי ההר הוליד עכבר. וליתר דיוק: הגבעה הנמוכה הולידה נמלה, ולא יותר. "המלצותיה הסופיות של הוועדה לא – ממש לא – דופקות את הטייקונים", כתב הפרשן סבר פלוצקר ("ידיעות אחרונות", 24.2), והוסיף: "לעומת המלצות הביניים שהוגשו באוקטובר, הן הרבה פחות אגרסיביות כלפי הטייקונים, הפירמידות וה'ריכוזיות'. הן מקילות ולא מחמירות".

כך שההבטחה "אנחנו ניישם את ההמלצות, לאחר זמן של התאמה" שנתן שר האוצר, סביר שתתממש, דווקא משום שאין היא מאיימת באמת על הטייקונים ונכסיהם. הרי, לדברי מנכ"ל האוצר הפורש, "הוועדה לא רצתה, בניגוד להלוך הרוחות הפופוליסטי, לייצר טלטלה חריפה מדי במשק, בתקופה של אי-ודאות כלכלית" ("ידיעות אחרונות", 24.2).

נגיד בנק ישראל, פרופ' סטנלי פישר, אמר במסיבת העיתונאים כי "באשר לריכוזיות, אנחנו צריכים כחברה וכמדינה להמשיך בליברליזציה של הייבוא. ייבוא חופשי במכס נמוך הוא טוב למדינה וטוב לחברות המקומיות. זה לא אינטואיטיבי אבל זה נכון. ההיסטוריה מוכיחה זאת". עוד אמר פישר כי אם ננהג כך, "נתרום לשיפור המצב הכלכלי". המצב הכלכלי של מי? של בעלי ההון כמובן. חבר אחר בוועדה, פרופ' יוג'ין קנדל, יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה, אמר בריאיון: "מאחר שהמשק ריכוזי, הרבה מאוד חוב נמצא במעט ידיים. זאת לא ניתן לתקן לאחור. מה שעשינו היה ניסיון לפוגג את הריכוזיות בעתיד". ועוד אמר קנדל: "בעתיד אני מצפה להרבה יותר מעורבות של משקיעים זרים במשק" ("דה מרקר", 24.2).

(המשך בעמוד 7)

מאת אפרים דויד

"מדובר על עבודה פורצת דרך בתחומים חדשים לא רק בארץ, אלא בעולם כולו" – כך אמר (22.2) ראש הממשלה, בנימין נתניהו, במסיבת עיתונאים מיוחדת, בה הוצגו המלצותיה הסופיות של הוועדה להגברת התחרות (או, כפי שכונתה בעיתונות הכלכלית: "ועדת הריכוזיות").

הוועדה הוקמה באוקטובר 2010 בידי נתניהו ושר האוצר יובל שטייניץ, ובראש הוצב מנכ"ל האוצר הפורש, חיים שני. בין חבריה נכללו בכירים בבנק ישראל ובמשרד האוצר. עו"ד רם כספי, הזכור לרעה מהסרט התיעודי "שיטת השקשוקה", שם נחשף כמשרת של החיבור בין הון לשלטון, אמר על חברי הוועדה: "אני מכיר את כולם, הם אנשים רציניים ואחראים" ("גלובס", 20.11).

הגבעה הנמוכה הולידה נמלה

בדו"ח הביניים, שהגישה הוועדה

לפני ארבעה חודשים, הומלץ להפריד בין בעלות על נכסים ריאליים "משמעותיים" (כמו חברות תפעוליות או מפעלים) לבין נכסים פיננסיים "משמעותיים" (כמו בנקים או חברות ביטוח); להעמיק את מעורבותם של כלל המשקיעים בניהול הפירמות, ולהגדיר מחדש את הקריטריונים לביצוע מכרזים והפרטות.

"רציתי להקים את הוועדה בגלל מניעת תחרות על ידי השתלטות אופקית. מי שיש לו בנק ופעילות עסקית, יכול למנוע הלוואות ממתחרים. הפירמידות הן תוצאה של אנשים שצוברים כוח. השאלה, האם הכוח מגיע לנקודה מסוימת שהוא פוגע בהמשך הצמיחה. לכן ביקשתי מהוועדה לעשות את העבודה, תוך כיבוד הסקטור העסקי, שבלעדיו אין לנו שום דבר", אמר נתניהו במסיבת העיתונאים.

מכתבים למערכת

על הזכות לשבות, והצורך לשבות

ברצוני להגיב על המשימה שלקחה על עצמה העיתונאית סימה קדמון ("ידיעות אחרונות – מוסף 7 ימים", 17.2) להשמיץ וללכלך את ציבור עובדי רכבת ישראל. התבטאויותיה גסות ומכוערות: "ברכבת יש עובדים אלימים שתקפו פיזית את מנכ"ל הרכבת", "ועד העובדים מתנהג בסגנון פרוע". לשיא היא הגיעה, כשהגדירה את עובדי הרכבת בתור "קבוצה פרחחית חצופה".

מניסיוני רב השנים כפעיל איגוד-מקצועי, אני יודע היטב, כי חופש השביתה במדינת ישראל הוא מוגבל מאוד. במציאות, כשפורצת שביתה, המעסיקים ממהרים לבית הדין לעבודה ודורשים להוציא צו, שיוורה על הפסקתה. בדרך כלל בית הדין נענה לדרישת המעסיקים, ולעיתים הוא מגביל את משך השביתה ליום או ליומיים. אם העובדים אינם נענים, הם מואשמים בביזוי בית הדין (היכן הביזוי הזה אצל מתנחלים, שמצפצפים על החלטות בית המשפט העליון?).

המאבק של עובדי הרכבת נגד ההפרטה ונגד ההעסקה הקבלנית הוא מאבק צודק. הם למדו מהניסיון בעולם, כי ההפרטה, כמו במקרה של הפרטת הרכבת בבריטניה, גרמה לירידה ברמת תחזוקת התשתיות, שהובילה לריבוי תאונות ואסונות. בחלוף השנים, החליטה ממשלת בריטניה לבטל את ההפרטה, ולחזור לבעלות ציבורית ברכבת.

בנימין גונן, חיפה

אני סולידרי עם עובדי הרכבת

אני סולידרי עם עובדי הרכבת, שלוחמים את קרב המאסף נגד מדיניות ממשלתית מוצהרת, שמבקשת לרמוס ברגל גסה את העבודה המאורגנת. אני סולידרי עם ציבור עובדים הלוחם נגד העברת נכסי מדינה לידיים פרטיות.

לצערי, מסתיירים מהציבור בישראל את העובדה, כי למעלה משש מאות עובדי רכבת ישראל, המוגדרים בחלקם "עובדי דור ב'", משתכרים שכר נמוך ביותר, ונדרשים להשלמת הכנסה לשכר מינימום. על טענה זו לא התביישה נציגת הנהלת המפעל לענות בעזות מצח, בחדשות ערוץ 2, כי "לפחות הם נהנים מביטחון תעסוקתי".

במקביל לגיבוי המלא, שיש להעניק למאבקם של עובדי הרכבת, מתבקש לשאול: מדוע הנהגת ההסתדרות, במסגרתה מאוגדים עובדי הרכבת, לא יצאה כבר מזמן למאבק נגד התופעה הבלתי נסבלת, שנקראת עובדי דור ב'?

שר התחבורה והנהלת הרכבת מסרבים לנהל משא-ומתן עם ועד העובדים, כדי לגבש פתרון מוסכם אשר יביא לשיפור בתנאי העסקתם של העובדים, וביניהם אותם 600 העובדים הנזקקים להשלמת הכנסה. במקום זאת, עסוקה הנהלת החברה, בגיבוי של שר התחבורה, בהעברת עבודות תחזוקה ברכבת לידי חברות קבלן.

אני, כמי שנוזקק לשירותי הרכבת, ונפגע מהשביתה, קורא לציבור להיות סולידרי עם מאבקם של עובדי הרכבת. הציבור נדרש לא ללכת שולל אחרי המלל הרב והעויין, שנזרע בתקשורת על-ידי הנהלת הרכבת, בכוונה לפגוע בשמם הטוב של העובדים. זכותם, והייתי מוסיף גם – חובתם, של עובדי רכבת ישראל, היא למנוע את הפיכת מקום עבודתם למעוז חדש של העסקת עובדי קבלן.

איתן קלינסקי, חולון

דברים בשם אומרם

ידידי נפש

"אני לא חושב שראש הממשלה מסכים עם מיקור החוץ ברכבת. אני מעריך את ראש הממשלה ועבדנו יחד בהצלחה רבה. אני גם מעריך רבות את שר התחבורה".
(יו"ר ההסתדרות, עופר עיני, בריאיון ברשת ב', 20.2)

...והטלאי השחור?

"בבוקר העובדים הזרים הבלתי-חוקיים ממלאים את האוטובוס, ועקב כך פעמים רבות הוא לא עוצר בתחנות. מכיוון שהעובדים ישנים בנינות ובחדרי מדרגות, ולא מתקלחים כל יום, נודף מהם ריח רע והם עלולים, חס ושלום, לגרום לכל מיני מחלות. רכבת ישראל הקצתה אוטובוסים מיוחדים לציבור המוערך ביותר – חיילינו היקרים. ניתן לעשות זאת גם לציבור הלא-חוקי, ולהקצות להם אוטובוסים נפרדים, או להגביל את עלייתם לאוטובוסים בשעות הלחץ".
(בנימין בביוף, חבר מועצת העיר ת"א-יפו מטעם ש"ס, "ידיעות תל-אביב", 17.2)

דמוקרטיה בורגנית

"הח"כים מצטיירים כשליחים של בעלי ההון".
(יו"ר הכנסת, ח"כ ראובן ריבלין, "דה מרקר", 17.2)

חוק הג'ובים

"לא צריך לפחד מהתקשורת. לא ייתכן שאנשים טובים לא יוכלו לקבל משרות רק משום שהם מזוהים פוליטית. השר היום כבר מפחד למשול. הוא הולך על בהונות".
(הגברת מירי רגב, Ynet, 20.2)

או ציפי או ביבי. אבל מה ההבדל?

"אני מתנגדת להנפת הדגל הסוציאליסטי. התפיסה שלי לא עוסקת ביצירת כוח עודף עכשיו להסתדרות או לוועדי העובדים. אני תומכת בכלכלת שוק חופשית ובעד הפרטה".
(ציפי לבני, יו"ר קדימה, מוסף "הארץ", 17.2)

חלוקת הנטל

"תשלומי המעסיקים לביטוח הלאומי נמוכים מאוד אצלנו. בעולם המערבי מקובל שהמעסיק משלם כשני שלישים מההפרשה החודשית הכוללת לביטוח הלאומי, ואילו העובדים משלמים כשליש. אצלנו זה הפוך. ישראל היא המדינה היחידה מבין המדינות המפותחות, שבה המעסיק לא משתתף באגורה אחת במימון ביטוח בריאות לעובדים".
(אסתר דומיניסיני, מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי הפורשת, "ידיעות אחרונות", 17.2)

שלחו לנו דברים בשם אומרם: info@maki.org.il

העובדות הסוציאליות דורשות סדר יום אחר

ראיון מיוחד ל"זו הדרך" עם אביגיל חצור, דוברת "עתידנו"

זה נכון: כאשר מועסקים כעו"סים בלשכת רווחה, כחלק מציבור גדול של עובדים בשירות המדינה, קל יותר להתארגן כדי להיאבק על תנאי העסקה שלנו, וגם יש יותר תחושה של לגיטימציה לעשות זאת, מאשר בעמותה פרטית וקטנה. אבל כולנו, גם עו"סים מהעמותות המופרטות וגם עו"סים מהשירות הציבורי, משתפים פעולה במאבק הזה ביחד, כי השאלה העומדת על הפרק היא שאלה הנוגעת לכולנו. כלל העו"סים, בין אם מופרטים ובין אם לאו, לא זכו במענה הולם לצרכיהם, בעקבות ההסכם שהוביל לסיום השביתה. הנהגת האיגוד התעלמה מהצרכים שלנו ומהדרישות שלנו. לא השטח היה זה שקבע האם המאבק ייפסק באמצע, או שימשיך עד להשגת צו הרחבה.

לא השטח היה זה שהכריע גם לגבי טבלת השכר ותנאי השכר שהוצעו לנו. החלטות אלו התקבלו בפורומים מצומצמים, והן היו החלטות מוטעות. לכן – יש צורך בהחלפת המנהיגות, ויש צורך להבטיח התנהלות יותר דמוקרטית של האיגוד בעתיד.

כיצד תוכלו להבטיח התנהלות יותר דמוקרטית של האיגוד?

הדרישה הבסיסית שלנו היא הקדמת הבחירות ופיזור של כלל מוסדות האיגוד, ולא רק פיטורי היו"ר. צעד כזה יתרום ליותר קולות של עובדים סוציאליים להישמע, ולדרישות שלהם לבוא לידי ביטוי בהתנהלות האיגוד. אנו מנסים גם להתנגד להצעות לשינוי התקנון, שנועדו להקשות על הדמוקרטיזציה ולהגביר את האופי הריכוזי של קבלת החלטות. להיעדר השקיפות ולהיעדר התיאום תורמים לא רק צורת ההתנהלות של ההנהגה הקיימת, אלא גם – התקנון והנורמות הארגוניות של הסתדרות העובדים, במסגרתה פועל איגוד העו"סים. דמוקרטיזציה של איגוד העו"סים צריכה לעבור, בין היתר, גם דרך יותר דמוקרטיה בהתנהלותה של ההסתדרות, ומתן מרחב פעולה רחב יותר בתוכה.

בתקופה האחרונה ישנה אווירה של הסתה כלפי מנהיגי עובדים, למשל – ברכבת. האם אינכם חוששים שהביקורת שלכם על איציק פרי תחזק מגמות כאלה בתקשורת ובשיח הציבורי?

הביקורת שאנחנו שומעים על גילה אדרעי, יו"ר ועד עובדי הרכבת, היא ניסיון שקוף וברור לעשות דה-לגיטימציה לעובדים שנאבקים, כחלק מאסטרטגיה של החלשת המאבק. יש הבדל גדול בין התקפות כאלה מבחוץ, שקורות בזמן המאבק, לבין ביקורת על מנהיג עובדים המגיעה מתוך ציבור העובדים עצמו, שנה לאחר סיום השביתה. המטרה שלנו היא לא להחליש את מאבק העובדים הסוציאליים, אלא לחזק אותו – בעזרת הנהגה נחושה יותר, המחויבת באמת לצרכים של השטח.

"החלפת המנהיגות של איגוד העובדים הסוציאליים, תאפשר פעולה הרבה יותר נמרצת למען זכויות כל העובדים הסוציאליים, ובמיוחד – אלה המועסקים בשירותים המופרטים", אמרה בראיון אביגיל חצור, דוברת התארגנות "עתידנו" – לעתיד העבודה הסוציאלית.

חצור עובדת עם נערות ונשים צעירות, יהודיות וערביות, במסגרת עמותה בפרו. כעובדת סוציאלית, המועסקת בעצמה דרך עמותה, היא מכירה מקרוב את מציאות חייהם של העו"סים שאינם מועסקים ישירות בידי המדינה, אלא מתפרנסים מעבודה באותן עמותות, שנכנסו לחלל הריק שהותירה אחריה המדינה, הנסוגה מאחריותה בתחומים רבים.

בראיון עמה, שנערך לקראת כינוס ועידת איגוד העובדים הסוציאליים השבוע (28.3), סיפרה חצור על ההיערכות להפגנת עו"סים, המתוכננת להתקיים בבית ברל, מול המתחם בו מתכנסת הוועידה.

מהי מטרת ההפגנה?

ההפגנה היא פרי שיתוף פעולה בין "עתידנו", פורום מאבק העובדים הסוציאליים, וארגון הסטודנטים לעבודה סוציאלית "עו"סים שינוי".

כוונתנו היא להזכיר לכל נבחר ועידת ארגון העובדים הסוציאליים את העובדה, שציבור רחב של עובדות ועובדים סוציאליים חש שהמוסדות הנוכחיים שמנהלים את הארגון, בראשות איציק פרי,

אינם מייצגים את רצון העובדים. ההסכם הקיבוצי, שנחתם בתום השביתה, הוא ביטוי לכישלון. מוסדות אלו כשלו בהובלת השביתה של העו"סים בשנה שעברה. זה דבר שאי-אפשר לעבור עליו לסדר היום, ואנחנו דורשים את פיזור המוסדות, וקיום בחירות בהקדם האפשרי.

האם לא נטען בזמנו, כי לראשונה נכללו בהסכם הקיבוצי גם העו"סים המועסקים בעמותות?

לא רק שההסכם שנחתם בתום השביתה לא נותן מענה מספיק לעו"סים המועסקים בעמותות, הוא, למעשה, לא נותן מענה מספיק לשום קבוצה של עו"סים: לא בטבלת השכר, לא בתנאים הסוציאליים, ולא ביכולת ההתקדמות.

אכן, הטענה הייתה, כי העו"סים המועסקים בעמותות ייהנו מן ההסכם, אולם למעשה הדיכוי הזה בהסכם מיושם בהיקף מאוד מצומצם, ורק בחלק קטן מהארגונים. התביעה המרכזית שלנו הייתה, שהממשלה תפרסם צו הרחבה, שיחייב להעסיק בצורה ראויה את העובדים הסוציאליים, לא רק בשירות המדינה אלא גם בעמותות. זאת סירבה הממשלה לעשות, והאיגוד, בהנהגת פרי, לא התעקש בנקודה זו.

בנוסף, יש לזכור שמלבד העו"סים המועסקים בעמותות, ישנם עו"סים מוחלשים רבים אחרים. אומנם רבים מהמועסקים בעמותות פרטיות מועסקים בצורה פוגענית, אבל גם תנאי העסקה בשירותים הציבוריים הם מזעזעים.

מי שיפלה תלמידים – ישלם ביוקר

מאת ח"כ דב חנין

עקרון השוויון הוא עיקרון מרכזי במשפט הישראלי. בית-המשפט העליון חזר והבהיר, בפסק-דין חשוב שהוא נתן השבוע, את מקומו וחשיבותו של עקרון השוויון בחברה הישראלית, והמקום שבו צריך השוויון להתחיל הוא בתחילת החיים, במערכת החינוך.

אבל למרבה הצער, השוויון איננו מוגשם במערכת החינוך שלנו כפי שהוא צריך להיות מוגשם. אנו נתקלים במצבים ובמקרים שבהם תלמידים אינם מתקבלים למוסדות חינוך, למשל בשל מוצאם. אנחנו כולנו זוכרים את הפרשה העגומה של תלמידות ממוצא מזרחי שלא התקבלו למוסדות חינוך מסוימים, ואת הזעם הציבורי שהתעורר סביב מניעת קבלתן לאותו מוסד חינוכי.

אנחנו גם שבים ורואים מקרים קשים בהם תלמידים ממוצא אתיופי אינם מתקבלים לבתי-ספר, טוב, בתואנות שונות ומשונות. בדרך כלל לא אומרים להם: אתם ממוצא אתיופי, ולכן לא תוכלו להתקבל לבית-הספר הזה. יש כל מיני עילות פורמליות ופורמליות-למחצה שבסופו של דבר מובילות אותנו לתוצאה העגומה הזאת.

ההצעה שלנו, שלי ושל חבריי לסיעת חד"ש, נועדה למנוע אפליה פסולה ושירותית בקבלה של תלמידים למוסדות חינוך, ולעגן בחוק את זכותם של תלמידות ותלמידים, ושל ההורים, לדעת על-פי אילו כללים מתקבלים התלמידים למוסדות החינוך.

אנחנו מציעים בחוק שתהיה גם זכות לעתור, במקרים המתאימים, לבית-המשפט לעניינים מנהליים על סירוב או אפליה בקבלת ילדים למוסדות חינוך.

אנחנו מציעים לקבוע בחקיקה את העילות הפסולות לאפליית תלמידים ותלמידות מלהתקבל במוסדות חינוך. אנחנו מציעים את הגישה המרחיבה, שאומרת שאסור להפלות בקבלה למוסדות חינוך תלמידים ותלמידות מחמת גזע, דת או קבוצה דתית, ארץ מוצא, מין, נטייה מינית, תרבות, מוצא לאומי או עדתי, רקע חברתי כלכלי, אזרחות, שפה, השקפה פוליטית או אחרת, השתייכות מפלגתית, מעמד אישי או מוגבלות, בין של התלמיד ובין של הוריו.

הרעיון המרכזי שאנחנו מציעים בחוק הזה, הוא רעיון של שקיפות. אנחנו מציעים לקבוע בחוק כללים שיבטיחו שקיפות בקבלה ובהרשמה למוסדות חינוך. הכללים האלה צריכים להיות מפורסמים קודם למועדי ההרשמה למוסדות החינוך בכל שנת לימודים.

השקיפות היא הכרחית. רק באמצעות מנגנונים שיאמרו לכולנו מהן הנורמות, רק כאשר מערך מקיף ואמיתי של שקיפות יובטח בחוק, אפשר יהיה לממש גם במציאות את השוויון בקבלה למוסדות חינוך.

אנחנו מציעים לתת לבית-המשפט זכות לפסוק, בשל עוולה לפי החוק הזה, פיצוי עד סכום של 50,000 שקלים בלא הוכחת נזק. בעקבות זאת, מוסד חינוך שמקבל את ההחלטה להפלות תלמידים בקבלה אליו, יצטרך לדעת שההחלטה הזאת עלולה לעלות לו גם כסף. על-ידי כך אנחנו באמת נבטיח שהנורמה של השוויון בקבלה למוסדות חינוך לא תהיה רק הלכה אלא תהיה גם מעשה.

(הנמקה של הצעת תיקון שיום בחוק זכויות התלמיד, 22.2)

נימוק ביטחוני? לא תירוץ להשפלה!

"בשבוע שעבר, העיתונאית יארא משעור, עורכת מגזין הנשים 'ליילכ', עמדה לטוס מרומא לתל-אביב. בודקים מטעם חברת "אל על" ברומא עיכבו אותה בצורה שהיא מעבר למה שמקובל, וביצעו עליה חיפוש דקדקני הרבה מעבר למה שמקובל", סיפר ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש, בדיון בהצעה לסדר בנושא הבדיקות המשפילות של אזרחים ערבים בנתב"ג ובטיסות אל-על (22.2).

"אני לא מקבל את גישתם של הגורמים הביטחוניים ושל השב"כ, לפיה הערבי, באשר הוא, מהווה סיכון ביטחוני. זה דבר שאנחנו לא יכולים לקבל, לא כבני-אדם ולא כאזרחים. אין דבר שהוא בעל ערך יותר מכבודו של האדם ושל האזרח", אמר.

עוד קרא ברכה להעביר את הנושא לדיון בוועדות הכנסת, ולזמן לדיון את השב"כ ואת רשות שדות התעופה. "עליהם לבוא עם לוח זמנים ברור הקובע מתי תיפסק הפארה הזו, מתי ייפסק הביזוי הזה. די כבר, די עם ההשפלה הזו!", קרא.

11 גני ילדים מושבתים בוואדי אל-נעם

"400 ילדים ביישוב הלא מוכר ואדי אל-נעם בנגב לא מבקרים בגני הילדים מזה שבועיים, עקב ליקויי בטיחות ותחבורה ומחסור בציוד. למרות התחייבות משרד החינוך, טרם נעשה דבר", אמר ח"כ עפו אגבריה (חד"ש), בשאלתא שהגיש (22.2). הוא ביקש לדעת מה ייעשה כדי לספק ציוד ולהחזיר את הילדים לגנים, ומדוע לא קוימו ההתחייבות של משרד החינוך לתושבים.

עוד השתתף בדיון ח"כ דב חנין, אשר הצביע על כך שהיישוב וואדי אל-נעם ממוקם סמוך למפעלי רמת חובב, ולכן – גני הילדים נמצאים במרחק לא רב ממפעלים מזהמים ומחומרים מסוכנים. הוא הדגיש כי "כשאנחנו שולחים ילדים לגני ילדים או לבתי ספר, אנחנו כמדינה אחראים לבטיחותם, לשלומם ולבריאותם".

השתלטות המתנחלים על אדמות

בדיון שהתקיים במליאה (22.2) העלה ח"כ דב חנין (חד"ש) את סוגיית מאות הדונמים של אדמות פלסטיניות בגדה המערבית, השוכנות בשטחי B, עליהם משתלטים המתנחלים, בחסות הצבא.

"באזור עפרה, מתנחלים התחילו להקים תשתית תיירותית סביב עין אל-עלייה, דרומית להתנחלות. הם שינו, כמובן, את שם האזור לעין-ארז. ישנו המאחז מעלה-רחבעם, שם חדרו המתנחלים לשטח של שמורת טבע והקימו מבנים. התופעה הזו נוצרה משילוב בין פעולה חסרת מעצורים של המתנחלים ושיתוף פעולה, הלכה למעשה, של הממשל הצבאי, המינהל האזרחי", האשים חנין.

מהישגים בשטח, לסדר יום פוליטי

פעילותנו בקרב הקהילה הגאה – חלק בלתי נפרד מהמערכה לשוויון

מאת אור שי

כאלה, הרואים אותנו בטעות כסוגיה של "סגנון חיים" חילוני, במקום לראות בו מאבק לזכויות אדם. יתר על כן, הזדמן לי לפגוש אף בחברים, אשר אינם מכירים מושגים בסיסיים הקשורים בקהילה הגאה, דוגמת "טרנסג'נדר". יש צורך להרחיב את היכרותו של הקאדר המפלגתי עם סוגיות אלו. נוסף על כך, יש לתת את הדעת גם לבחינה מחודשת של אופן הפעולה שלנו בקרב הקהילה הגאה. בשנים שבין הוועידות, חלו התפתחויות חשובות, הן חיוביות והן שליליות, במגמות בקרב הקהילה הגאה:

מצד אחד, כמה מהארגונים הגאים הליברליים בחרו להתמסר ליוזמות כגון "התיירות הגאה", במקום להעמיד את המאבק לשוויון זכויות במרכז סדר היום של הקהילה; מצד שני, במהלך המחאה החברתית של הקיץ האחרון, היו פעילים מהקהילה הגאה אשר נטלו חלק פעיל ומוביל במאבק החברתי, ויצרו שיח, המחבר בין דרישותיה הפוליטיות של הקהילה לבין מאבק למען זכויות חברתיות.

חלק בלתי נפרד מכל מאבק למען שוויון זכויות, הוא המאבק להמוסקסואלים, הטרסג'נדריות/ים והביסקסואליות/ים). כל צורה של הסתה על רקע גזעני, עדתי או הומופובי מובילה לפילוג מעמד העובדים, באופן המשרת את הקפיטליזם. כמפלגה מרקסיסטית, עלינו להשתתף באופן פעיל ומוביל במאבק נגד אפליית הלהט"ב. חשוב מאוד, שההנהגה שתיבחר בוועידה הקרובה, תפתח בדיאלוג מסודר ומובנה עם חברי המפלגה, הפעילים בפורום אדום-ורוד של חד"ש, כדי להשיג מטרות אלו.

דו"ח הוועד המרכזי לוועידה ה-26 של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) מתייחס באופן מקיף למדי לעבודתן של המפלגה וחד"ש בקרב ציבורים שונים, כדוגמת העובדים והצעירים. הדו"ח מדגיש באופן שקול הן את עמדותינו והישגינו בשאלות המעסיקות ציבורים אלו, והן את הביקורת המוצדקת על בעיות שונות בפעילות המפלגה בקרבם. עם זאת, מצער כי הדו"ח אינו מקדיש התייחסות בהיקף דומה לעבודת המפלגה והחזית בקרב הקהילה הגאה. בתקופה שבין הוועידות, הייתה סיעת חד"ש בכנסת אחת

הסיעות המובילות בתחום זכויות הקהילה הגאה. לפני מספר שבועות בלבד, עברה בקריאה שנייה ושלישית הצעת החוק של חברי הכנסת דב חנין ועפו אנבריה, האוסרת אפליה על רקע נטייה מינית בלשכות התעסוקה. על שולחן הכנסת מונחות הצעה נוספת של ח"כ חנין, האוסרת אפליה על רקע נטייה מינית במערכת החינוך, וכן הצעה נוספת של ח"כ אנבריה, התובעת להכיר בנפגעי אלימות הומופובית כנפגעי פעולות איבה

לעניין פיצויים מהמדינה. נוסף על כך, חברים בהנהגת מק"י התייצבו פעם אחר פעם לצידה של הקהילה הגאה. ב-2006, בשיאה של המתקפה על חופש הביטוי של הקהילה הגאה, היה ח"כ דב חנין אחד משני הח"כים היחידים, שהגיע לנאום במצעד הגאהוהו בירושלים. ח"כ עפו אנבריה הוא חבר הכנסת הראשון, שנפגש עם הארגונים הגאים הערביים, והח"כ הערבי היחיד, שקיים ביקור סולידאריות במרכז הנוער, בו התרחש הפיגוע ההומופובי בקיץ 2009. כמו כן, מזכ"ל בנק"י אמג'ד שבייטה היה מנהיג הציבור הערבי הראשון, שנאם במצעד הגאהוהו בירושלים, בעצרת שהתקיימה מול הכנסת בקיץ 2010.

גם מחוץ לכנסת, פעילי מק"י וחד"ש לקחו חלק משמעותי במאבק הגאה לשוויון זכויות. בתקופה שבין הוועידות השתתפו פעילי פורום אדום-ורוד של חד"ש – הפורום הגאה של החזית, בו ממלאים חברי המפלגה תפקיד מוביל – במספר רב של פעולות מחאה למען שוויון זכויות לקהילה הגאה. אחרי הפיגוע ההומופובי במועדון הנוער הגאה בתל-אביב, מילאו פעילי חד"ש תפקיד מרכזי במחאה הציבורית. ההפגנה האנטי-הומופובית, שהתקיימה במלאות 30 יום לפיגוע, ובה השתתפו מאות מפגינים, נערכה ביוזמת פורום אדום-ורוד של חד"ש, ובהשתתפות ארגונים נוספים.

יחד עם זאת, ראוי ורצוי להקדיש תשומת לב לניתוח ביקורתי של פעילותנו במאבק הגאה. בעוד שלסיעתנו בכנסת הישגים רבים בתחום, ופורום אדום-ורוד ממלא תפקיד משמעותי בתוך הקהילה, הרי שישנם חברי מפלגה וחזית, המגלים בורות בסוגיות הקשורות בנושא. רבים מחברי המפלגה והחזית אינם מכירים את המאבק הגאה, ויש ביניהם

מדוע הצטרפתי למק"י?

מאת פלג ספיר

מאז נעוריי הייתי פעיל במאבקים שונים של השמאל, ובשנים האחרונות גם התקרבתי לחד"ש. בעקבות המחאה החברתית, הבנתי שמק"י היא המקום לפעול בו, משתי סיבות עיקריות: ראשית, משום שזהו הארגון המרקסיסטי הגדול והמשפיע בארץ; ושנית, משום שזהו הגוף הפוליטי היחיד בו מתקיימת, הלכה למעשה, שותפות בין יהודים וערבים. שותפות יהודית-ערבית היא אבן יסוד לכל שינוי פוליטי מתקדם שעשוי לקרות בארץ. רק דרך שיתוף פעולה אמיתי, מנקודת מוצא שוויונית – לא דרך התנשאות מצד אחד, ולא דרך רגשות אשם מצד שני – אפשר לשבור את ההפרדה הלאומית בין בני שני העמים, וליצור מאבק מעמדי אמיתי. כדי להילחם בלאומנות ובגזענות, יש ליצור שיח משותף, ולא שיח מפריד. הצטרפות למק"י היא צעד בדרך ליצירת שיח כזה, ולחיזוק המסגרת העקבית הפועלת להרחבתו.

סוציאליזם שמתחיל מהדרישות של עכשיו

מאת יעל יובל דרייר-שילה

והפוליטיות הפועלות כיום, הוא נמצא בדרישות הקיימות שלהן, אם רק לא יתורגמו בטעות לפשרות פנימיות בתוך הסדר הקפיטליסטי הנוכחי.

גם **מיקומה המיוחד של ישראל, בין כיבוש וניצול של העם הפלסטיני, לבין תכתיבים כלכליים, המונחתים על ישראל מצד תאגידים זרים ומוסדות פיננסיים בינלאומיים, מחייב תשובות ספציפיות, שאין אפשרות למצוא להן מענה שלם בניסיונות הסוציאליסטים של המאה ה-20.**

לכן, חיפוש קדחתני אחר רגע הקריסה המדויק או אחר המשגה הקריטי של כל אחד מהניסיונות הסוציאליסטיים במאה הקודמת, לא יספק לנו את התשובות הנכונות. נחוץ לנו רעיון של סוציאליזם, הנשען על תפיסה של שינוי מהותי, שינבע ישירות מהדרישות לשינויים קונקרטיים בשטח, ומהצורך למצוא לדרישות אלה מענה מקיף ככל האפשר.

הסיסמא, שבלטה במחאה בארה"ב: "אנחנו ה-99%", בשילוב עם הסיסמאות של המזרח התיכון, שהתבססו על המילים "העם דורש", מאפשרת לנו להציג אלטרנטיבה כזו ברמת הרחוב. הן טובות במיוחד, כדי להתמודד עם שתי טעויות תפיסיות, המאפיינות את גישתם של חלקים ממחנה השמאל לתנועות המחאה, ומביאות אותם למסקנות שגויות.

טעות אחת היא ההנחה, כי שינוי יחסי הכוחות בתוך 99% התחתונים (למשל – ביטול אפלייתם של מזרחים, ערבים או תושבי הפריפריה) ישיג לבדו שוויון וצדק, מבלי להבין, כי השיטה המיטיבה עם המאיון העליון היא זו שיצרה את המתח והסכסוך בקרב היתר. רעיונות שגויים אלה עלו שוב ושוב במהלך המחאה בקיץ, בעת שחרדים, מזרחים, ערבים, אתיופים, עניים, עובדים זרים ופליטים התעקשו לזכות במקומם השווה בתוכה, בצד הסטודנטים ו"שכבות הביניים", שהחלו את המחאה.

הטעות השנייה נובעת מההנחה, כי פשרה של חלוקה כמותית ביחסי הכוחות, בין המאיון העליון ובין 99% הנותרים, תספיק כדי לכונן משטר של צדק חברתי. ההנחה הזאת גוררת עמה פוליטיקה, שמוותרת על שינוי מהותי, ולכן מוליכה אל פשרה בכל מחיר. בתוך זירת איגודי העובדים לא ניתן למצוא איגוד אחד, שתפיסתו נקיה מהמשגה הזו, למרות שקיימת ההסדרים הסוציאלי-דמוקרטיים של מערב אירופה, כמו גם של ישראל, בסוף המאה ה-20, מוכיחה שפשרה עם ההון אינה אפשרות בת-קיימא.

על כתפי המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), והשמאל בכלל, מוטלת היום משימה אדירה: להמשיך ולקדם את התנועות החברתיות שנוצרו והתחזקו במחאת הקיץ ואחריה, **תוך הצגת אלטרנטיבה ברורה של שינוי החברה מן היסוד, והתקדמות לסוציאליזם.** אין די, לפיכך, באיחוד מאבקים, בהתחברותם ובהרחבתם, אלא יש צורך למנוע מהם לאבד את ההזדמנות להפוך לשינוי שורשי ומשמעותי יותר, שינוי שיאפשר הגנה על ההישגים של מאבקים אלו בהמשך הדרך.

"התשובה להפרטה – מהפכה!" – סיסמא זו הייתה אחד הסמלים של ההפגנות הסוערות בקיץ האחרון. זו עובדה מפתיעה, בהתחשב בכך שהתרגלנו להאמין כי אלטרנטיבה סוציאליסטית, או אפילו המחשבה עצמה על מהפכה, רחוקה מהציבור הישראלי כרחוק מזרח ממערב.

הקריאה הנלהבת, שהדהדה ברחובות, לא מעידה בהכרח על כך, שכל הצועקים קראו בשקדנות את "מה לעשות" ואת "מדינה ומהפכה" של לנין, לפני שיצאו לרחובות. היא כן מעידה על כך, שתחושת המחנק והמלכוד, שמשרה הקפיטליזם הקיצוני בישראל, הביאה רבים לדרוש מהפכה, גם אם עדיין אינם יודעים מה משמעות הדבר בדיוק.

ברו"ח הוועד המרכזי לוועידה ה-26 של מק"י, כותרת הפרק העוסק בשאלות אלו היא – "סוציאליזם במאה ה-21". אך לא רק שאלת הסוציאליזם במאה ה-21 עומדת נגד עינינו היום, אלא שאלה בסיסית יותר, שלא נמצא לה פתרון במהלך המאה ה-20: האם וכיצד אפשר לכונן סוציאליזם במדינה מפותחת כמו ישראל.

דווקא התנאים המיוחדים של המאה ה-21, למשל – הגלובליזציה שנמצאת בשיאה, בצד האתגרים, שמציבה התקשורת החדשה מול התפיסות המסורתיות של קניין, מעמד והתארגנות פוליטית, **יוצרים סיכויים חדשים לשינוי סוציאליסטי.**

כלים חדשים להתארגנות חברתית ופוליטית מאפשרים לנו להשתתף בבניה מחדשת של ארגוני עובדים ושל מסגרות מאבק אחרות, שיתגבשו במאבק חזיתי עם הקפיטליזם, במקום בהסדר מוסדי עם ההון והמדינה (מאפיין של חלק משמעותי מהאיגודים המקצועיים "הישנים"). מסגרות כאלו יתאימו יותר למאבק מול הקפיטליזם העכשווי.

בעוד הניסיונות הסוציאליסטים של המאה ה-20 התמקדו בעיקר בעולם המתפתח ובארצות העניות ביותר, והיו מוגבלים כמעט לגמרי לאזורים אלו, במחצית השנייה של המאה, התפתחויות אלו יצרו הזדמנות ראשונה מזה שנים, לשינוי כזה דווקא בארצות המפותחות, ובתוכן ישראל.

דו"ח הוועד המרכזי טוען בצדק כי **יש היום בישראל כוחות בשטח שפועלים לכיוון של סוציאליזם, גם אם לא** במודע. ניתן לחלק כוחות אלה לשני טיפוסים:

ראשית, ישנם כוחות המאפשרים יצירת סוציאליזם "מלמטה", איגודי עובדים בעיקר, אך גם קואופרטיבים של צרכנים. אלה זכו בתנופה אדירה סביב המחאה בקיץ.

שנית, קיימים כוחות המקדמים תנאים מתאימים לסוציאליזם "מלמעלה", בעיקר כוחות הנאבקים בכיבוש ובאימפריאליזם, או המגינים על זכויות האדם בהקשרן הרחב ביותר. כוחות אלה חשובים לסילוק החסמים המבניים בחברה הישראלית בפני שינוי חברתי כלשהו.

תפיסה סוציאליסטית מהפכנית יכולה, כפי שנטען ברו"ח הוועד המרכזי, לחבר כוחות אלה, שאינם מהפכניים בהכרח, לכלל תפיסה של שינוי סוציאליסטי. מי שמעוניין בשינוי רדיקלי, אינו צריך להמציא את הגלגל של התנועות החברתיות מחדש, ואפילו אינו צריך לבקר באופן מנומק כל פעולה של תנועות אלו לאור איזו תורה סוציאליסטית נסתרת. אם יש פוטנציאל מהפכני בתנועות החברתיות

חברות/ים כותבות/ים לבימת הדיון

הוועד המרכזי של מק"י פרסם לאחרונה את הצעתו לדיון וחשבון לוועידה ה-26 של המפלגה. הדו"ח זמין באתר www.maki.org.il. המעוניינים לפרסם תגובות, התייחסויות ומאמרי דעה וביקורת, מוזמנים לפנות: info@maki.org.il

קבורת חמור של הצעה טובה

מדוע ראש עיריית ת"א-יפו לא יעמוד בהבטחה לתחבורה ציבורית בשבת

בעד קבורת ההצעה בוועדת ההנהלה העירונית הצביעו 13 חברי מועצה, 7 התנגדו עקרונית לתחבורה ציבורית בשבת, ואילו 6 חברי מועצה תמכו בדיון מיידי בסוגיה, מעל במת המועצה – אנשי סיעת "עיר לכולנו".

לדברי לרמן, "חולדאי הולך בין הטיפות. מצד אחד יש לו את מרצ, שצריכה להראות רלוונטיות, ומהצד השני יש את הדתיים, שאף הם צריכים להראות איזושהי רלוונטיות. מלמעלה בכלל יושב עליו משרד התחבורה. מרצ חייבים להראות משהו, אז קל לצאת בהצהרות, וקל מאוד להכניס ידיעות עיתונאיות לא מדויקות בנושאים סקסיים".

חבר המועצה בנימין בכיוף (ש"ס) לא נראה מודאג לאחר ההצבעה. לדבריו, "ראש העיר קבר בתבונה רבה את הצעת ההחלטה בוועדת ההנהלה, ואני רוצה להודות לו על כך".

כל חברי מועצת העיר ת"א-יפו מתנועת "עיר לכולנו", בה שותפה חד"ש, תמכו בהחלטה להפעיל תחבורה ציבורית בסופי שבוע, שהתקבלה ברוב קולות במועצת העיר (20.1), לאחר שהועלתה ביוזמת סיעת מרצ.

הנושא אינו זר לתנועת "עיר לכולנו", אשר הציעה בעבר תוכנית מקיפה לקידום התחבורה הציבורית בעיר, על בסיס אוטובוסים מהירים בנתיבים בלעדיים, שנקראת "מהיר בעיר". התכנית, שכללה גם תחבורה ציבורית בסופי שבוע, הועלתה בישיבת מועצת העיר בנובמבר 2010, אבל נדחתה בידי הקואליציה של ראש העירייה רון חולדאי (חבר מפלגת העבודה, ואחד מפטרוניה הפוליטיים של שלי יחימוביץ').

בין המתנגדים לתכנית "מהיר בעיר" היו גם חברי סיעת מרצ, אשר יושבים בקואליציה של חולדאי מיום הקמתה. מרצ הצטרפה לקואליציה, אף שידעה כי ראש העירייה חתם על הסכם קואליציוני עם סיעת "חזית דתית מאוחדת" (המפד"ל ויהדות התורה), במסגרתו התחייב שלא לפעול לשינוי ה"סטטוס קוו" עיר, ובכלל זה לא לקדם הפעלה של אוטובוסים בשישי-שבת.

יו"ר סיעת מרצ, סגנית ראש העירייה מיטל להבי, הייתה חברה בדירקטוריון החברה העירונית-ממשלתית "נתיבי איילון", שפיתחה ויישמה את הרפורמה בתחבורה הציבורית, שיצאה אל הפועל בקיץ 2011, אך לא שיפרה במאום את התחבורה הציבורית בעיר.

למרות התנהלותה ההפכפכה של מרצ בעניין התחבורה הציבורית, הבהירו חברי סיעת "עיר לכולנו", כי לגופו של עניין, הם תומכים בשיפור התחבורה הציבורית בת"א-יפו, ובשל כך הצביעו בעד ההצעה שהועלתה במועצת העיר.

לדברי הבלוגר הפוליטי יואב לרמן (www.tlv1.co.il), במועצת העיר אושרה הצעה שמדברת על קידום עתידי והיפותטי של תחבורה ציבורית בשבת. ומדוע היפותטי? משום שההצעה עברה לוועדת ההנהלה העירונית. זו משמשת בעיקר כבית קברות להצעות של חברי מועצה. במקרה המדובר, חברי מרצ שלחו בעצמם את ההצעה שלהם למנוחת עולמים בוועדת ההנהלה.

על כך כתב לרמן: "נחמד לדבר, לצאת בהצהרות על תחבורה ציבורית בשבת, ולקבל כותרות בעיתונים. אבל בפועל, מה שנשלח לוועדת ההנהלה לעולם אינו חוזר".

ההון מתרכז למעלה

(המשך מעמוד 1)

כאשר ננתח את המציאות שנוצרה במדינת ישראל בשני העשורים האחרונים, נראה כי חלק גדול מההון מרוכז בידיים מעטות מאוד, וכי יד הממשלה רוחצת את כולן. באמצעות תכנית הפרטה שאפנתית וארוכת-טווח, נבנו במשק הישראלי כמה מונופולים, החולשים על יותר מענף אחד. במילים אחרות – נוצר שילוב בהיקף גדול בין הון פיננסי לבין הון מסחרי ותעשייתי. הריכוז כה גדול, עד כי נפילת מונופול או שניים עלולה לפגוע בכל המשק הקפיטליסטי.

על פי תחקיר "דה מרקר" (2.2), עשרה טייקונים הם הלוויים הגדולים במשק, והם חייבים יחד 180 מיליארד שקל – סכום השקול למחצית מתקציב המדינה השנתית. ואלה הם החייבים, לפי הסדר: נוחי דנקנר, עידן עופר, יצחק תשובה, אליעזר פישמן, שאול אלוביץ', אילן בן דב, לב לבייב, שרי אריסון, פטריק דהרי ודייוויד פדרמן.

נפילת טייקון אחד או שניים יכולה לגרור אחריה פשיטת רגל בשרשרת, שכן מבנה המשק הישראלי קושר בין המונופולים השונים באמצעות בעלויות צולבות. זו הסיבה לדאגה שמפגינה הממשלה.

לתפיסתם של הטייקונים, ממשלת ישראל, שהיא "מועצת המנהלים של המדינה", אמורה לדואג לאינטרסים של כלל מעמד בעלי ההון. על מנת להקדים תרופה למכה, ולבלום תסריט של פשיטות רגל בשרשרת, החליטה הממשלה – בשירות אדוניה – להקים את הוועדה.

אך גם הממשלה יודעת היטב שבעקבות מסקנות הוועדה, התחרות לא תגבר. יתר-על-כן, הודות למדיניות ההפרטה של ממשלת הימין, נמשך הריכוז של נכסים והון בידי קומץ קטן. כאשר פרופ' קנדל אומר, כי הוא "מצפה להרבה יותר מעורבות של משקיעים זרים במשק", הוא חושף, למעשה, את המטרה האמיתית מאחורי ועדת הריכוזיות: לא לבטל את ריכוז העושר בידי מעטים, אלא לכלל היותר להגדיל את מספר בעלי ההון, מעבר לעשיייה הקיימת. במילים אחרות: לאפשר דריסת רגל נרחבת של ההון הזר במשק הישראלי.

אפרים דוידי

מה קורה בסוריה?

מאת קלמן אלטמן

בתורכיה יושבים מנהיגי "המועצה הלאומית הסורית", אחד מגופי האופוזיציה העיקריים, המביעים במוצהר עמדות פרו-אימפריאליסטיות, ותומכים בפלישת נאט"ו לסוריה. התפקיד שגוף זה ממלא מחזק את התחושה, שהניסיון להחליף את המשטר בסוריה דומה להפליא למודל הלוכי.

על הרג האזרחים והשאלות שהוא מעלה

במשך חודשים פורסמו מדי יום בתקשורת העולמית ידיעות, שמקור רובן הוא בגורמי האופוזיציה, על עשרות הרוגים מהפגזות אזורי מגורים בידי כוחות צבא ממשלתיים. השיא היה ב-3 בפברואר, ערב ההצבעה במועצת הביטחון של האו"ם על הצעת החלטה של הליגה הערבית, שנוסחה בידי ערב הסעודית, הקוראת לסילוקו של אסד מהשלטון. ה"ווינגטון פוסט" דיווח אז, כי "יותר מ-200 איש נהרגו כתוצאה ממתקפת פגזים וטילים על העיר הסורית חומס".

רוסיה וסין הטילו וטו על הצעת החלטה. הנציג הרוסי נימק את הטלת הוטו בכך, שהצעת החלטה שהוגשה אינה משקפת את המצב בסוריה.

אתר החדשות הרוסי Pravda.Ru, שיש לו מקורות הנמצאים בחומס, כתב: "זהו טבח טרוריסטי. הלכו מבית לבית ושחטו אנשים בני המיעוט העלאווי". העיתונאים באתר הביאו תמונות, שבהן ניתן לראות גופות עם ידיים אזוקות, ושאלו: האם ייתכן כי כוחות ממשלתיים, לפני שמפגיזים אזור מגורים, מקפידים קודם לקשור את ידי התושבים, ורק לאחר מכן להפגיז? ובכלל: האם ייתכן באמת כי אסד כה טיפש, עד כי יבצע טבח כזה ערב הצבעה גורלית במועצת הביטחון, ובכך יטה את דעת קהל עולמית לרעתו?

משלחת הפקחים – והדו"ח שנגנז

אור נשפך על התעלומה הזאת ממקור בלתי צפוי. בדצמבר 2011 שלחה הליגה הערבית, בהסכמת ממשלת סוריה, משלחת בת 160 משקיפים שתפקידם לדווח על הנעשה בשטח, ולהתערב במידת הצורך להפסקת האלימות. המשלחת הורכבה בעיקר מקציני צבא בכירים וחברי ארגונים לזכויות אדם מהארצות הערביות השונות.

בסוף ינואר הגישה המשלחת דין-וחשבון לליגה הערבית, הסוקר את התקופה שבין 24 בדצמבר 2011 ועד 18 בינואר 2012. הליגה הערבית גנזה את הדו"ח, וביקרה בחריפות את ראש המשלחת על 'מתינות' הדו"ח.

ב-12 בפברואר, החליטה הליגה, תוך התעלמות בוטה ומופגנת ממסקנות הדו"ח, לסיים את משימת המשלחת, ופנתה למועצת הביטחון בבקשה לשלוח "כוח שמירת שלום" בינלאומי לסוריה. עוד קראה הליגה הערבית למדינות ערב להגביר את הסנקציות הכלכליות על דמשק ולנתק את היחסים הדיפלומטיים עמה.

מדוע הרגיו הדו"ח את הליגה הערבית? הנה כמה סעיפים מהדו"ח שהודלף: הממשלה הסורית השתדלה לעזור למשלחת, וסייעה לארגון מפגשים עם כל הגורמים. לא היו מגבלות על חופש התנועה של המשלחת או על יכולתה לראיין אזרחים סוריים, נאמני המשטר או מתנגדיו.

המשלחת רשמה לפנייה שקבוצות רבות דיווחו באופן שקרי על פיצוצים ואלימות באזורים שונים. כאשר משקיפים הגיעו למקומות אלה, הם מצאו כי הדיווחים היו ללא יסוד. בחומס ובדרעא המשלחת ראתה קבוצות חמושות מפעילות

כמעט מדי יום אנו קוראים ושומעים דיווחים כאלה ואחרים על ההתפתחויות בסוריה ועל ההתנגשויות האלימות בין המורדים לבין המשטר, בהן נהרגים גם אזרחים. אכן, זה מראה נדיר לראות את התקשורת בישראל עוסקת בעניין כה רב בנעשה באחת מהארצות הערביות השכנות. אך האם אנו מקבלים את מלוא התמונה?

סוריה אינה מעצמת נפט כמו ערב הסעודית או מדינות המפרץ, אך הנפט שהיא מפיקה מהווה יותר מ-20% מכלל הייצוא שלה. לסוריה יש שני בתי זיקוק מרכזיים, אשר אחד מהם נמצא בעיר חומס, וצינור הנפט אליו פוצץ לאחרונה בידי לוחמי "הצבא הסורי החופשי". ארה"ב והקהילייה האירופית הכריזו בספטמבר על אמברגו נפט נגד סוריה, והפעילו לחצים על עיראק ועל לבנון להצטרף לאמברגו.

אבל הסיפור הסורי אינו סיפור של נפט, לפחות לא באופן ישיר. זה סיפור של שאיפת ארה"ב ומערב-אירופה להשתלט על המזרח התיכון, ולהפיל את המשטר האיראני, שהוא המחסום העיקרי להשתלטות זאת.

ארה"ב מתכננת לחזור על המודל הלוכי

ראש שרות המודיעין של הפנטגון, הגנרל רונלד ברג'ס, אמר בשימוע שהתקיים בסנאט האמריקאי, כי "השותפות בין איראן לסוריה חיונית לאסטרטגיה של טהראן במזרח התיכון... היא מתרכזת ביעדים אזוריים משותפים, הכוללים התמודדות עם ישראל באמצעות העברת נשק מתוכם יותר ויותר לחיזבאללה" ("הארץ", 17.2).

אפשר להוסיף לדבריו, כי סוריה היא המדינה הערבית האחרונה התומכת באיראן. מדברים אלו עולה, כי המטרה המיידית של ארה"ב היא החלפת המשטר בסוריה (לפי המודל שראינו בלוכי), ובכך להנחית מכה קשה על איראן.

לאור זאת, השאלה שצריכה להישאל איננה, האם אסד הוא באמת אנטי-אימפריאליסט, אלא: האם אנחנו באמת אנטי-אימפריאליסטים; האם אנחנו מוכנים להשלים עם השתלטות אימפריאליסטית על המזרח התיכון, כאשר המשטר הסורי הוא המטרה המיידית על הכוונת.

הפגנות המחאה הגדולות בסוריה התחילו בחודש מארס בשנה שעברה, בעיר דרעא שבדרום, על רקע בעיות כלכליות ובמחאה על המשטר הבלתי-דמוקרטי והנוקשה, המנוהלה מזה 60 שנה באמצעות חוקי חירום.

הפגנות אלו התפשטו לערים אחרות ודוכאו באלימות רבה. בשלב מסוים התחלנו לשמוע גם על פעילי מפלגת הבעת', על קציני צבא ועל תומכי המשטר, שנורו למוות בידי המורדים, והיוו אחוז נכבד מההרוגים.

נשק וחמושים זרמו לתוך סוריה מעיראק, מלבנון ומירדן, אבל בעיקר מתורכיה ("אסיה טיימס", 14.12.2011), אשר בבסיסים שבדרומה מתאמנים לוחמי "הצבא הסורי החופשי", בהדרכת אנשי קומנדו בריטים וצרפתים.

"הם גזלו את מאור עיניי, אך לא את ראיית עולמי"

מאה שנים להולדת הנרי וינסטון, מנהיג היסטורי של הקומוניסטים בארה"ב

מאת עווד גולדרייך, ניו-יורק

בהיותו אסיר פוליטי, הוא סבל מתנאי כליאה ירודים, ובריאותו התדרדרה. כיוון שלא קיבל טיפול רפואי נאות, הוא איבד את מאור עיניו בכלא. בעקבות זאת השמיע את אמירתו המפורסמת, שגם נחקקה על המצבה על קברו: "הם גזלו ממני את מאור עיניי, אך לא הצליחו לפגוע בראיית עולמי".

בין המשתתפים באירוע לזכרו הייתה אנג'לה דייוויס, מרצה וחוקרת באוניברסיטאות שונות בארה"ב, שבשנות השבעים, בתקופת חברותה בתנועת "הפנתרים השחורים", הייתה בעצמה אסירה פוליטית. לאחר שחרורה מהכלא, הצטרפה דייוויס להנהגת המפלגה הקומוניסטית, ואף התמודדה מטעמה לסגנות-נשיא ארה"ב.

דייוויס העלתה על נס את השילוב בין הבנה תיאורטית לבין יכולת ארגונית, שאפיינה את פעילותו של וינסטון. נחישותו ועמדותיו הברורות, היו השראה עבור דור שלם של פעילים בתנועה נגד גזענות כלפי שחורים.

עקרונות רבים, שאפיינו את דרכו הפוליטית של וינסטון, הם רלוונטיים גם כיום. כך, למשל, בשאלת הבחירות הקרובות לנשיאות ארה"ב, דייוויס, כמו גם דוברים נוספים באירוע, קראו, ברוח פועלו של הנרי וינסטון, לחזק את המחנה הפרוגרסיבי, המתייזב מול הימין הגזעני והמגן על המעט שנותר מרשת הביטחון החברתית. בארה"ב כיום, מיוצג מחנה זה בידי ברק אובמה.

בהמשך אמרו, שתמיכה זו היא הכרחית, חרף הכשלים החמורים והמגבלות המהותיות של ממשל אובמה, משום שהאלטרנטיבה גרועה ומסוכנת הרבה יותר. יתר על כן, נצחוננו של המחנה הפרוגרסיבי, משמעו מרחב פעולה גדול הרבה יותר לפעילות שמאלית ומעמדית אמיתית. בהקשר זה הוזכרו הבריתות והחזיתות השונות שווינסטון תרם לגיבושן.

עוד הוזכרו דבריו של וינסטון בדבר ההכרח לפעול בתוך המציאות הנוכחית תוך התייחסות למגבלותיה, ובפרט המגבלות הנובעות מן המצב הנוכחי של מעמד העובדים. הפעולה חייבת לכוון לאחדות של מעמד העובדים, והיחס למיעוטים האתניים היא שאלת מפתח. הניצול המעמדי קשור באופן בלתי-נפרד בפילוגו של מעמד העובדים לפי קווי גזע, פילוג אשר מאפשר לימין הגזעני להסיט את הדיון משאלות חברתיות של ניצול, לכיוון סדר יום שנוח יותר עבורו.

מדיניות החוץ התוקפנית היא אמצעי הסחה נוסף, ואכן – וינסטון הדגיש את הקשר ההדוק שבין ניצול מעמדי לבין ניהול מלחמות וכיבושים.

הדוברים באירוע הדגישו את החשיבות שבלימוד הלקחים מההיסטוריה ומהמורשת של השמאל האמריקאי. לאחרונה ישנם ניסיונות "להמציא מחדש" את השמאל, ולהקים מסגרות חדשות, המתעלמות מן המסגרות הקיימות, שלהן היסטוריה ותיקה (המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב קיימת מזה 92 שנים). התעלמות כזו מאבדת את הניסיון שנצבר.

ההיסטוריה של המאבק המעמדי, על אף טעויות שנעשו, היא מקור להשראה וללימוד. אין להתכחש לכישלונות ולטעויות אלא יש ללמוד אותם ביסודיות וביושר.

אולם הכינוסים בניו-יורק של המפלגה הקומוניסטית של ארה"ב, היה מלא עד אפס מקום, באירוע שהתקיים (19.2) לזכרו של הנרי וינסטון, פעיל חשוב במאבק לשוויון זכויות לשחורים בארה"ב, וממנהיגיה ההיסטוריים של המפלגה הקומוניסטית של ארצות-הברית.

ותיקי המפלגה, כמו גם פעילים צעירים רבים, באו לכבד את זכרו של וינסטון, באירוע שהוקדש לציון מאה שנים להולדתו. וינסטון היה יושב-ראש המפלגה במשך שני עשורים, עד מותו ב-1986. סיפור חייו היווה וממשיך להוות מקור השראה לחברי המפלגה והנוער הקומוניסטי, ולתנועה לזכויות האזרח ונגד גזענות.

ניסיון חייו של וינסטון חשף אותו לדיכוי כפול – הן כבן למעמד העובדים והן כאפרו-אמריקאי. הוא היה אחד מתריסר פעילי המפלגה אשר נאסרו בשנות החמישים, בתקופת הרדיפות המקארתיסטיות.

מה קורה בסוריה?

(המשך מעמוד 8)

אלימות נגד כוחות הממשלה, וגורמות להרג ולפציעות בשורותיהם. כוחות הממשלה הגיבו לעיתים בכוח. עוד העירו המשקיפים, כי חלק מהקבוצות המזוינות השתמשו בטילים חודרי שריון!

בחומס, באידליב ובחמה, פעולות אלימות נגד כוחות הממשלה ואזרחים כללו פיצוץ אוטובוס אזרחי, בו נהרגו שמונה גברים, נשים וילדים, וכן פיצוץ רכבת, בניינים, צינורות נפט, ועוד.

כאשר מביאים בחשבון, מי היו חברי משלחת המשקיפים של הליגה הערבית בסוריה, אפשר לקבוע שזה כתב אישום חמור נגד "לוחמי החופש" בסוריה ונגד שולחיהם.

המערכה הדיפלומטית ממשיכה להתנהל. עצרת האו"ם אישרה (16.2) הצעת החלטה של הליגה הערבית, הקוראת להתפטרותו של אסד ומגנה הפרות חמורות של זכויות אדם בידי משטרו. רוסיה הציעה הצעת תיקון, הקוראת "לגנות כל אלימות בסוריה, מכל צד שלא תבוא, ופונה לכל הצדדים, כולל הקבוצות החמושות, להפסיק באופן מיידי כל אלימות ומעשי תגמול". הצעה זו, כמצופה, נדחתה.

באותו יום, הגיב דובר הבית הלבן על קריאת אסד לקיים משאל עם בעניין רפורמות בחוקה הסורית: "זה מצחיק. זה שם ללעג את המהפכה הסורית". נראה שארה"ב משחקת על כל הקופה, ובכוונתה להחליף את אסד, ויהי מה, במשטר פרו-אמריקאי ואנטי-איראני.

לקטעי וידאו מהאירוע, ולמצגת על חייו של הנרי וינסטון: <http://tinyurl.com/winston100>

ביחד נגד ההפרדה בחברון

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

הוועידה ה-26

ביום ה', 15 במארס

פתיחה חגיגית

באולמי גני אביב, רחוב המסילה 18, נשר (ליד חיפה)

ההתכנסות – בשעה 18:30

תחילת האירוע – בשעה 19:00

בתוכנית: דברי פתיחה – **תמר גוז'נסקי**

דבר הוועד המרכזי – **מוחמד נפאע**, מזכ"ל מק"י

ברכות

תכנית אמנותית

דיוני הוועידה יתקיימו באולמי אבו-מאהר בנצרת

אסיפות סניף לבחירת צירים

רמת גן – יום ד', 29 בפברואר, בשעה 18:00, במועדון.

פתח תקווה – יום ד', 29 בפברואר, בשעה 17:30.

תל-אביב – יום ג', 6 במארס, בשעה 20:00,

בבית הידידות, אחד העם 70.

תנועת נשים דמוקרטיות בישראל

ציון יום האישה הבינלאומי

לוח אירועים, מרס 2012

יום ב', 5.3 – חיפה

בשעה 18:00, באולם בשד' בן גוריון 35

שולחן עגול

המאבק של עובדות הקבלן

בהשתתפות:

ד"ר **אורלי בנימין**, אוניברסיטת בר אילן,

עו"ד **סמר קודחא**, נציגת איתך-מעכי,

איריס בר, מנהלת "קו לעובד", חיפה.

יום ה', 8.3 – שפרעם

הפגנה נגד משפט צעירי שפרעם, הנאשמים בהריגת

הטרוריסט נתן זאדה; אחריה - אירוע חגיגי

בהשתתפות ראש העיר ומועצת הנשים

יום א', 11.3 – אום אל-פחם

מפגש חגיגי עם החברות מסניפי הצפון

שבת, 24.3 – רמלה ולוד

הפגנת נשים יהודיות וערביות נגד הריסת בתים

מאות פעילי שלום, פלסטינים, ישראלים ובינלאומיים, השתתפו בהפגנה בעיר חברון (24.2) בקריאה לפתוח את רחוב השהדא, שהפך לסמל למשטר ההפרדה וההשפלה, שמנהיגים הצבא והמתנחלים בעיר.

חיילים ושוטרי מג"ב, אשר נשלחו לפזר את ההפגנה הפלסטינית-ישראלית המשותפת, בה השתתפו פעילים ממפלגות השמאל הפלסטיניות (וביניהן – מפלגת העם הפלסטינית), השליכו רימוני הלם והשתמשו בגז מדמיע.

חבר הכנסת **מוחמד ברכה**, יו"ר חד"ש, שהשתתף בהפגנה, הותקף בידי אחד החיילים, וכן נפצע ברגלו מרימון הלם שהושלך לעברו. שישה מפגינים נעצרו.

בניסיון לפזר את ההפגנה, השתמשו החיילים בתותח מים המתז סילון של מים מצחינים, בלחץ גבוה, על המפגינים. "זוהי צחנת הכיבוש הישראלי", אמר ח"כ ברכה.

באותו יום, צעיר פלסטיני מא-ראם, **טלעאת רמיה** (25), נורה בחזהו במהלך הפגנה שהתקיימה סמוך למחסום קלנדיה, ומת מפצעיו. המפגינים, שמחו על הביקור הפרובוקטיבי של פעילי ימין קיצוני במסגד אל-אקצה, פוזרו באלימות בידי החיילים.

הסכם קיבוצי ראשון במפעל "סלינה"

ההסתדרות חתמה (23.2) על הסכם עבודה קיבוצי ראשון במפעל סלינה תעשיות בנצרת עלילת לייצור אריזות פלסטיק וניילון למוצרי מזון. המפעל, שנרכש על ידי התעשיין **שרגא ברוש**, נקרא מעתה "איילת ברקן". זהו גם שמו של מפעל הטקסטיל, הממוקם בהתנחלות ברקן, הנמצא בבעלות ברוש. ברוש, המכהן כיו"ר לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, והחבר בתנועת הליכוד, הוא גם, כזכור, ידידו הטוב של יו"ר ההסתדרות, **עופר עיני**.

לסגור מפעל - נגד זה אין צווי מניעה

חרף הבטחות הממשלה, מפעל "פרי הגליל" בחצור הגלילית נסגר (24.2) ביוזמת בעליו. העובדים למדו על כך רק בשעה שראו משאיות מפנות ציוד מן המפעל. פעילי חד"ש בהסתדרות קראו לעובדי המפעל שלא להשלים עם החלטת הבעלים, אלא להשתלט על המפעל ולהפעילו בעצמם, ללא מעסיקים.

"לפני כמה חודשים היה כאן נתניהו, ואמר שחצור תהפוך לעיר. איזה עיר נהיה, עיר המובטלים?", אמר בכאב **ראובן בן-חיים**, אחד מעובדי המפעל.

לדברי הבעלים של החברה, המפעל "אינו רווחי וגם לא מפסיד – ולא נותרה ברירה אלא לסגור אותו". לטענת הבעלים, ביכולתם למקסם את הרווח שלהם על ידי העברת חלק מקווי הייצור במפעל למקומות אחרים. משרד האוצר אמור היה, לדבריהם, להעביר למפעל, כבר לפני שנתיים, מענק של 20 מיליון שקלים, אך הוא מתחמק מלעשות זאת.

מנהל מרכז ההשקעות במשרד התמ"ת אמר, כי לפי החוק הקיים, לא ניתן לתמוך כספית במפעל.